

ONDERZOEK GEBIEDSGERICHT WERKEN

Gemeente Oss
November 2017



ONDERZOEKSVRAGEN

1. Hoe is het **beleid** rondom gebiedsgericht werken vormgegeven?
2. Wat zijn de **ervaringen** van de intern en extern betrokkenen* met de gebiedsgerichte aanpak?

* college, raad, team wijkzaken, IBOR, vakafdelingen, dorps- en wijkraden, kernraden, inwoners ('achterban'), maatschappelijke partners (politie, welzijnswerk, woningcorporatie) en eventuele andere relevante partners

Focus: Deze raadsperiode

3. Wat zijn de **resultaten en opbrengsten** van gebiedsgericht werken en staan deze in verhouding met de kosten van gebiedsgericht werken?
4. Wat zijn de **lessen** voor de toekomst?

ONDERZOEKSAANPAK

- Deskresearch
- Vragenlijst burgerpanel
- Vragenlijst onder interne en externe betrokkenen
- Interviews met interne en externe betrokkenen

BELEID

Ambitie uitgesproken in coalitieprogramma; aanpak is 'beleidsarm'

- Formele status wijk- en dorpsraden vastgelegd, maar sluit niet aan bij de (diversiteit in) werkwijze
- Gemeentelijke werkwijze niet integraal op papier
- Geen overzichtsdokument plannen en projecten
- Coalitieprogramma 2015-2018:
`minder top-down oplossingen bedenken en meer samenwerken met het veld vanuit de maatschappelijke vraag'

BELEID

Ambitie uitgesproken in coalitieprogramma; aanpak is 'beleidsarm'

A) maatwerk is belangrijker dan vastgelegde procedures en jaarlijkse rapportages

B) gebiedsgericht werken kan alleen met een vaste werkwijze die door iedereen wordt gevolgd

DOELEN

***Doelen breed gedragen door direct betrokkenen;
invulling op detailniveau verschillend***

- Verbeteren leefbaarheid en versterken burgerbetrokkenheid
- Verschillen in invulling bijten elkaar niet vanwege verband tussen doelstellingen en onderling begrip
- Verkleinen afstand gemeente en inwoners, inhoudelijke verrijking en versterken integraal samenwerkingsnetwerk
- Ambtenaren die minder direct te maken te hebben met de gebiedsgerichte aanpak hebben doelstellingen minder scherp

BURGERBETROKKENHEID

Waardering voor vrijwilliger; bredere burgerbetrokkenheid blijft achter

- Veel waardering voor vrijwillige inzet van relatief kleine groep van zeer betrokken inwoners
- Burgerbetrokkenheid verbreden met behoud van inzet huidige participanten
- Méér betrokkenheid betekent meer bekendheid en grotere slagkracht wijk- en dorpsraden
- Formele en structurele vorm lijkt drempel om actieve rol op te pakken; voorkeur voor ad hoc, informeel en kortdurend

BURGERBETROKKENHEID

***Waardering voor vrijwilliger; bredere
burgerbetrokkenheid blijft achter***

- A) De gemeente moet meer tijd besteden aan het activeren van inwoners die nog niet actief zijn

- B) De gemeente moet meer tijd besteden aan het ondersteunen van de actieve inwoners

ADVIESFUNCTIE

Lage burgerbetrokkenheid biedt uitdagingen voor representativiteit, en indirect voor adviesfunctie

- Méér betrokkenheid betekent meer bekendheid en grotere slagkracht wijk- en dorpsraden → belasting en afspiegeling achterban
- Méér adviezen en representatieve adviezen → impact op beleidsvorming nog relatief beperkt
- Sommige raden kiezen voor adviesfunctie op participatieproces

MAATSCHAPPELIJKE PARTNERS

***Maatschappelijke organisaties werken goed samen,
maar wel in een 'tweede spoor'***

- Intensieve samenwerking tussen (gemeente en) professionele partners in het maatschappelijk middenveld
- Kruisbestuiving met de wijk- en dorpsraden is op afroep en minimaal, mede door onbekendheid contactpersonen en mogelijke meerwaarde.

WIJKCOÖRDINATOREN

Wijkcoördinatoren vormen belangrijke succesfactor; borging werkwijze verdient aandacht

- Wijkcoördinator is verbinder; aanspreekpunt
- Wijkcoördinator is kennispartner; lokale kennis voor ambtelijke organisatie, kennis van organisatie voor wijk- en dorpsraden
- Wijkcoördinator is aanjager; 'luis in de pels' om gebiedsgericht en integraal te werken
- Breed functieprofiel, weinig sturing en afstemming: invulling taken verschilt sterk → samenwerking zorgt voor lerend vermogen en meer uniformiteit

WIJKCOÖRDINATOREN

***Wijkcoördinatoren vormen belangrijke succesfactor;
borging werkwijze verdient aandacht***

A) wijkcoördinatoren zijn er vooral voor de wijk en dorpsraden

B) wijkcoördinatoren zijn er voor alle inwoners

COLLEGE

College steunt gebiedsgerichte aanpak, maar kan dit actiever uitdragen

- succesverhalen met name in samenwerking met professionele partners uit het maatschappelijk middenveld
- samenwerking met inwoners complexer; waardering voor vrijwillige inzet
- prettig dat college inhoudelijk niet te sturend opereert tijdens participatie, maar zichtbaarheid in wijk/dorp kan groter
- actief uitdragen en intern afdwingen van aanpak wordt wel eens gemist

GEMEENTERAAD

Gemeenteraad opereert op afstand

- Raadsleden sporadisch bij wijk- en dorpsraadvergadering. Formaliteit zit volksvertegenwoordigende niet in de weg.
- Wordt doorgaans veel waarde gehecht aan advies; lastig om adviezen op waarde te schatten
- Controlerende taken: geen meetbare informatie beschikbaar over de effecten van de aanpak. Geen afspraken over monitoring en evaluatie op papier.

GEMEENTERAAD

Gemeenteraad opereert op afstand

- A) gebiedsgericht werken is voor de raad vooral van belang om contact te houden met de gemeenschap

- B) gebiedsgericht werken is voor de raad vooral van belang om gebiedspecifieke informatie op te halen

TOEKOMST

Voedingsbodem voor vernieuwing

- Breed draagvlak voor innovatie
- Huidige samenleving vraagt om andere structuren en communicatie-strategieën (social media en thematische werkgroepen)
- Uitdaging: kennis en organisatiekracht vrijwilligers behouden én drempel burgerbetrokkenheid verlagen
- Rol van dorps- en wijkraden: baat bij zicht op agenda en aanpak wijk- en dorpsraden, zonder behoefte proces te procedureel te maken

TOEKOMST

Moed en commitment nodig voor succesvolle doorontwikkeling

- Bij (grotendeels) behouden van huidige structuur zijn substantiële investeringen in functioneren wijk- en dorpsraden noodzakelijk (beleidsruimte, budget en ondersteuning)
- Bij herzien structuur komt inhoudelijke input via regulier participatieproces (werkgroepen e.d.) en kunnen raden verder als adviesorgaan op participatieproces. Minder belasting (expertise en representativiteit), lagere drempel. Géén stap terug, maar stap vooruit: garanties vanuit gemeente